

Policy

Reglemente

Föreskrift

Bestämmelse

Riktlinje

Strategi

Handlingsplan

► Plan

Rutin

**Trollhättans
Stad**

Avfallsplan

Dokumentinformation

Dokumentbeteckning:	Avfallsplan
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS 2024/200
Datum/Ersätter:	2026-xx-xx. Ersätter tidigare Avfallsplan KF 2013-03-25
Handlingen publiceras:	Trollhättans stads hemsida
Syfte:	Uppfyllande av lagkrav om kommunal avfallsplanering. Minska miljöpåverkan – bidra till kommunala och nationella miljömål. En gemensam styrning och samsyn för avfallsområdet inom koncernen.
Gäller för:	Trollhättans stad och bolagen.
Referensdokument:	Hållbarhetsstrategi
Dokumentansvarig:	Chef kontoret för Tillväxt och Hållbarhet
Uppföljning:	Samlad uppföljning av mål och åtgärder ska ske efter halva planperioden samt i samband med framtagandet av nästa avfallsplan.
Giltighetstid:	Dokumentet sträcker sig till 2032, då en ny avfallsplan ska tas fram.

Innehåll

1. Inledning	3
2. Vägen mot cirkulär omställning	5
3. Fokusområden, mål och åtgärder	7
4. Styrmedel.....	10
5. Kopplingen mellan planen och de nationella målen	12
6. Samrådsförfarandet	13
7. Uppföljning	13
Bilaga 1. Avfallshanteringen i Trollhättan	14
Bilaga 2. Uppföljning av Avfallsplan 2013	19
Bilaga 3. Nedlagda deponier i Trollhättan.....	28
Bilaga 4. Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	29

1. Inledning

Enligt miljöbalken 15 kapitel ska det för varje kommun finnas en avfallsplan. Det är ett styrdokument med mål och åtgärder som ska formulera en inriktning för arbetet med avfallshanteringen inom den egna kommunen.

Planen innehåller uppgifter om avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Planens syfte är att uppfylla EU:s avfallsdirektiv och att arbeta med inriktning mot nationella mål och lokala mål. Planen blir därmed ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågor och i det vidare perspektivet till en cirkulär ekonomi.

I planen används begreppet Trollhättans Stad för kommunorganisationen och begreppet Trollhättan för den geografiska kommunen.

1.1 Avfallsplanering

Avfallsområdet styrs både av EU-lagstiftning och nationell lagstiftning. Sedan den tidigare avfallsplanen togs fram har direktiv och program ändrats och tillkommit på både EU- och nationell nivå.

EU:s avfallsdirektiv ställer krav på medlemsstaterna att förebygga avfall, främja återanvändning och materialåtervinning. Bland annat ställs krav på utsortering av farligt avfall, textilavfall och biologiskt nedbrytbart avfall från hushållen. EU har även antagit ett paket för cirkulär ekonomi som innehåller initiativ för att påverka produkters hela livscykel.

Avfallshierarkin, även kallad avfallstrappan, har en central roll inom avfallsområdet. Avfallstrappan återfinns i EU:s avfallsdirektiv och i miljöbalken. Den är en prioriteringsordning för hur EU:s medlemsstater ska arbeta med avfallsområdet.

Figur 1. Avfallstrappan med Förebygga som högsta prioritet.

I Miljöbalkens 15 kapitel regleras att kommunerna ansvarar för hantering av kommunalt avfall (f.d. hushållsavfall) samt avloppsfraktioner och bygg- och rivningsavfall från icke yrkesmässig verksamhet.

Enligt naturvårdsverkets föreskrifter rörande avfallsplan ska planen hantera kommunalt avfall, nedskräpning samt avfall som uppkommer i kommunala förvaltningar och bolag. Planen ska även hantera övrigt avfall, som kommunen inte har direkt rådighet över, när det gäller möjliga insatser för att minimera eller miljöanpassa hanteringen av detta.

1.2 Avfallsutvecklingen i Trollhättan

I tabell nedan visas utvecklingen när det gäller avfallsmängder i Trollhättan.

kg/invånare	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Restavfall	136	120	129	128	128	128	124	112
Matavfall	55	71	53	45	45	42	45	48
Grovavfall	108	207	171	130	126	149	154	149
Farligt avfall	6	9	11	9	7	7	7	7
Elavfall och batterier	10	11	11	9	8	8	8	8
Returpapper	55	35	17	14	13	12	14	8
Förpackningar	43	47	54	64	58	57	47	46
Totalt	413	500	446	399	385	403	400	378

Tabell 1 Statistik avfallsmängder i Trollhättan 2010–2025. Enhet Kg/invånare

Några slutsatser av tabellen: Total mängd avfall per invånare har minskat med 9 %. När det gäller de olika fraktionerna har den tydligaste förändringen varit minskning av restavfallet (med 18 %) och returpapper (med 85 %).

Minskningen av restavfall tyder på en förbättrad utsortering och minskningen av returpapper förklaras av en omfattande övergång från papperstidningar till digital läsning.

2. Vägen mot cirkulär omställning

Cirkulär ekonomi är ett ekonomiskt system som syftar till att minimera avfall och maximera resursanvändning genom att skapa ett kretslopp där produkter, material och resurser används så länge som möjligt. Till skillnad från den traditionella linjära modellen – där vi tar, använder och slänger – fokuserar cirkulär ekonomi på återanvändning, reparation, återtillverkning och återvinning.

I en cirkulär ekonomi designas produkter för att hålla längre och vara lättare att reparera eller återvinna. Detta kräver förändringar både i hur produkter tillverkas och hur vi som konsumenter använder dem. Exempel på cirkulära lösningar är kläduthyrring, återanvändbara förpackningar och digitala plattformar för att köpa och sälja begagnade varor.

Den cirkulära modellen bidrar till att minska klimatpåverkan, spara naturresurser och skapa nya affärsmöjligheter. För företag och samhällen innebär det en övergång från slit-och-släng till smart och hållbar konsumtion – en nödvändig utveckling för en framtid inom planetens gränser.

2.1 Utveckling av avfallshanteringen fram till 2032

Teknikutveckling, höjda ambitionsnivåer och förändrade regelverk är några av drivkrafterna bakom avfallshanteringens utveckling.

Vid en tillbakablick kan det konstateras att behandlingsmetoderna har förändrats kraftigt över tid i takt med ökade avfallsmängder och förändrad avfallssammansättning. Deponering har i stort sett upphört som behandlingsmetod, medan material- och energiåtervinning har fått en allt större betydelse. Även biologisk behandling har ökat.

Dagens avfallshantering i Trollhättan beskrivs i bilaga 1.

Framåt är inriktningen tydlig: mer cirkulära flöden med ökad utsortering, högre återvinningsgrad och ett större fokus på att förebygga att avfall uppstår. Det innebär att avfall i allt högre grad ska flyttas upp i avfallshierarkin, även om energiåtervinning och deponering fortsatt utgör delar av systemet för de avfallsfraktioner som inte kan hanteras på annat sätt.

Flera positiva exempel på återbruk har utvecklats i Trollhättan under senare år, till exempel möbelåterbruk, återbruk av byggmaterial och återbruk av jord- och schaktmassor. Fler insatser för att gynna cirkulära flöden blir troligen aktuella under planperioden, bland annat inom ramen av det pågående EU-projektet ReDo.

Nya och förändrade lagkrav innebär ett utökat ansvar för kommunen, särskilt kopplat till fastighetsnära insamling av förpackningar och utsortering av matavfall. I Trollhättan har hemsortering införts för villahushåll, och införandet för flerbostadshus pågår i linje med de nationella kraven på fastighetsnära insamling.

Ett producentansvar för textilier är under införande inom EU och väntas träda i kraft i Sverige under 2027. Hur insamlingen kommer att anpassas när producentansvaret införs är ännu inte känt.

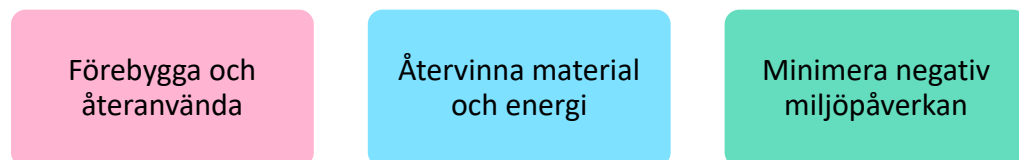
Den ökade utsorteringen ställer samtidigt högre krav på insamlingssystem, logistik och mottagande anläggningar. Trollhättans nuvarande återvinningscentral vid Håjum har begränsningar i kapacitet och utformning. En ny återvinningscentral planeras därför att ersätta den befintliga och beräknas stå klar våren 2028, med bättre förutsättningar att möta framtida krav på tillgänglighet, säkerhet och effektiv hantering.

En förutsättning för att uppnå en hållbar avfallshantering är att invånare och verksamheter har kunskap och motivation att bidra genom att minska mängden avfall och sortera rätt. En strukturerad och långsiktig satsning på information och dialog är därför en viktig del i arbetet, tillsammans med att kommunens verksamheter bidrar inom sina respektive ansvarsområden.

3. Fokusområden, mål och åtgärder

Trollhättans Stad har vid framtagandet av planens mål och aktiviteter utgått från de nationella miljömålen samt avfallstrappan (se avsnitt 1.1).

Planen har följande tre fokusområden:

Figur 2. Fokusområden i avfallsplanen.

För varje fokusområde anges underliggande inriktningsmål samt aktiviteter för förvaltningar och bolag för att uppnå dessa. För varje aktivitet anges vilken del av organisationen som har ansvaret för att planera in och genomföra aktiviteten.

3.1 Mål och aktiviteter kopplat till fokusområde 1 "Förebygga och återanvända"

- Mål 1. Förebygga att avfall uppstår
- Mål 2. Skapa ökade möjligheter för återbruk
- Mål 3. Öka kunskap och engagemang bland medborgare och anställda

	Åtgärder/Aktiviteter	Ansvar ¹	Uppföljning	Tidplan
1.1	Genomföra avfallsminskande åtgärder i Färdplan Klimats handlingsplaner. ²	Alla förvaltningar /bolag	Handlingsplaner tas fram och följs upp inom arbetet med Färdplan Klimat.	Årligen
1.2	Genomföra insatser för att minska matsvinnet från kommunens verksamheter till max 35 g/portion i genomsnitt för skola och förskola, och max 100 g/portion för äldreomsorgen.	SF/UTB/OF	Matsvinnsmätning	Årligen

¹ Förkortningar under kolumnen "Ansvar": KSF= Kommunstyrelsens förvaltning, SF= Serviceförvaltningen, SBF= Samhällsbyggnadsförvaltningen, UTB= Utbildningsförvaltningen, OF= Omsorgsförvaltningen,

² Färdplan Klimat är ett kommunalt styrdokument som pekar ut prioriterade områden och aktiviteter för att minska klimatpåverkan. De områden som framför allt berör avfallsfrågan är "Minska utsläppen från inköp och godstransporter" och "Klimatkrav vid byggnation och system för cirkularitet".

	Åtgärder/Aktiviteter	Ansvar ¹	Uppföljning	Tidplan
1.3	Genomföra insatser för att minska mängden engångsartiklar i kommunens verksamheter med minst 10 % från år 2023 till år 2030.	Alla förvaltningar/bolag	Engångsplastindex eller redovisa på annat sätt	2030
1.4	Använda Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för cirkulär ekonomi i relevanta upphandlingsunderlag. Kriterierna styr mot detta: • Begränsa materialåtgången • Förlänga livslängden på produkter. • Maximera återanvändning och återvinning.	KSF och alla förvaltningar/bolag	Redovisa insatser och utfall	Löpande
2.1	Driva på, utreda förutsättningar för samt stötta utvecklingen när det gäller återbruk och cirkulära affärsmodeller, bland annat för byggmaterial. Det kan även innebära lösningar för att låna, hyra och dela.	KSF/SBF samt bolagen	Redovisa insatser och utfall	2032
2.2	Anlägga ny återvinningscentral för att möta framtida krav på kapacitet, säkerhet, effektiv avfallshantering samt möjliggöra insamling för återbruk.	Trollhättan Energi AB	Ja/nej	2028
3.1	Utföra kommunikationsinsatser med mål att minimera avfall samt få en väl fungerande källsortering. Trollhättan Energi AB svarar för kommunikation till medborgare. Staden svarar för kommunikation till medarbetare.	Trollhättan Energi AB/Staden	Redovisa aktiviteter/kampanjer	Årligen
3.2	Undersöka invånarnas attityd till och åsikter om avfallshantering.	Trollhättan Energi AB	Kundenkät	Vart tredje år

3.2 Mål och aktiviteter kopplat till fokusområde 2 "Återvinna material och energi"

- Mål 4. Öka källsortering och återvinning av avfall.
- Mål 5. Förbättra omhändertagande av rena jord- och schaktmassor.

	Åtgärder/Aktiviteter	Ansvar	Uppföljning	Tidplan
4.1	Anta kommunala rutiner som styr i riktning mot komplett källsortering av det avfall som uppstår i den kommunala organisationen.	KSF	Ja/nej	2028

	Åtgärder/Aktiviteter	Ansvar	Uppföljning	Tidplan
4.2	Införa hemsortering av förpackningar för alla hushåll.	Trollhättan Energi AB	Andel hushåll	2027
4.3	Genomföra insatser för att minska restavfallet från hushåll med 30 % per invånare mellan 2023–2030.	Trollhättan Energi AB	kg/invånare	2030
4.4	Skapa förutsättningar för företagsbesök när ny återvinningscentral etableras.	Trollhättan Energi AB	Ja/nej	2028
5.1	Utveckla arbetet för en omställning till cirkulär masshantering för minskade transporter och ökat återbruk, med målet en fullskalig anläggning.	SBF/SF	Ja/nej	2032

3.3 Mål och aktiviteter kopplat till fokusområde 3 ”Minimera negativ miljöpåverkan”

- Mål 7. Minska miljöpåverkan från gamla deponier.
- Mål 8. Minska nedskräpning.

	Åtgärder/Aktiviteter	Ansvar	Uppföljning	Tidplan
7.1	Fortsatt arbete med bevakning och uppföljning av miljöpåverkan från nedlagda deponier.	KSF/SBF	Ja/nej	Årligen
8.1	Samverka med föreningar och Håll Sverige Rent för att engagera medborgare i skräpplockning.	SBF/KSF	Ja/nej	Årligen
8.2	Arbeta förebyggande för att förhindra nedskräpning, exempelvis med information och ”nudging”.	SBF	Redovisning av åtgärder	Årligen

4. Styrmedel

Det finns flera olika styrmedel som kan användas som verktyg i arbetet. Dessa beskrivs nedan.

4.1 Upphandlingar

Att ställa krav i upphandling är ett effektivt verktyg för att främja en cirkulär ekonomi. Cirkulära kriterier i upphandlingsprocessen kan exempelvis leda till mindre materialåtgång i produktionen, mindre avfall, mer återbruk, lång livslängd, reparerbarhet, mer återvunnet material och minskad användning av engångsprodukter.

4.2 Avfallsföreskrifter

Avfallsföreskrifterna reglerar förutsättningarna för den kommunala avfallshanteringen inom kommunens geografiska område. Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha lokala avfallsföreskrifter som beslutas av kommunfullmäktige.

I avfallsföreskrifterna anges hur avfallet ska sorteras, vilka fraktioner som hämtas vid fastigheten och vilka som måste föras till speciella avlämningsplatser samt hur ofta avfall hämtas vid fastigheter.

4.3 Avfallstaxa

Det avfall som kommunen ansvarar för finansieras via avfallstaxan. Avgifterna får inte vara högre än att kostnaderna för verksamheten täcks.

Avgifter får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas. Detta innebär att avfallstaxan kan utformas på ett sätt som främjar uppfyllandet av planens vision och mål. I Trollhättans avfallstaxa debiteras osorterat avfall högre än sorterat avfall. Vid felsortering tas avgifter ut.

4.4 Miljötillsyn

Tillsyn är ett viktigt verktyg för att påverka hanteringen av avfall såväl inom som utanför det kommunala avfallsansvaret. Samhällsbyggnadsnämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken över avfallshanteringen för hushåll och företag. Den uppsökande tillsynen inriktas i första hand på hur yrkesmässiga miljöfarliga verksamheter hanterar sitt avfall men också andra verksamheter såsom skolor, förskolor, restauranger och butiker.

Områden som kan granskas är bland annat hur sortering sker, att förvaring av avfall sker på ett betryggande sätt, att företagen jobbar med att minska

uppkomsten av avfall samt att verksamheterna sköter de journaler och anteckningar som krävs för att visa hur de hanterar sitt avfall. I nämndens tillsynsansvar ingår också kontroll av avfallsanläggningar, som återvinningscentralen, handläggning av klagomål om nedskräpning och annan hantering av avfall.

4.5 Kommunikation

Kommunerna är ansvariga för att informera medborgare om avfallsförebyggande åtgärder. Kommunen har rätt att bekosta information rörande avfall under kommunalt ansvar med avfallstaxan.

5. Kopplingen mellan planen och de nationella målen

5.1 Nationella miljökvalitetsmål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt ett antal etappmål. Följande nationella etappmål har tydlig koppling till avfallsplanen:

- Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall
- Öka andelen avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
- Mer bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning
- Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall

5.2 Lokala mål och strategier

- Trollhättans Stads Mål- och resursplan 2024–2027
- Strategi för förorenade områden
- Lokala avfallsföreskrifter för avfallshantering i Trollhättan
- Hållbarhetspolicy för Trollhättans Stad
- Hållbarhetsstrategi för Trollhättans Stad
- Färdplan Klimat
- Översiktsplanen – avsnitt om långsiktig resurshushållning och minskad klimatpåverkan
- Bestämmelser gällande cirkulär hantering av möbler i Trollhättans Stad

6. Samrådsförfarandet

För en avfallsplan gäller att samråd med länsstyrelsen ska göras enligt miljöbalken om planen kan innebära betydande miljöpåverkan. Beskrivning av denna del av samrådet framgår i bilaga 4.

Under våren 2024 skedde internt samråd med förvaltningar och bolag samt länsstyrelsen. Även allmänheten gavs möjlighet att tycka till om planen. Inkomna synpunkter framgår av en samrådsredogörelse.

7. Uppföljning

Efter halva planperioden, dvs under 2029 ska en samlad uppföljning av planen genomföras. En liknade uppföljning görs under 2032 i samband med att en ny avfallsplan skall tas fram. Vid behov kan uppdatering av planen ske innan dess.

Uppföljningen ska omfatta beslutade mål och aktiviteter i kapitel 2 samt nyckeltalen i avsnitt 1.2.

Kommunstyrelseförvaltningens kontor för Tillväxt och Hållbarhet ansvarar för att genomföra dessa samlade uppföljningar och svarar även för regelbundna samverkansmöten mellan Staden och Trollhättan Energi AB.

I bilaga 2 redovisas uppföljningen av den tidigare Avfallsplanen från 2013.

Bilaga 1. Avfallshanteringen i Trollhättan

Nedan anges en beskrivning av dagens avfallshantering i Trollhättans kommun.

Avfallsabonnemang

Hushållen med avfallsabonnemang fördelar sig enligt följande:

- Flerbostadshus – 18 157 hushåll
- Småhus – 11 212 hushåll
- Fritidshus – 649 hushåll

Avfall som kommunen ansvarar för

Enligt miljöbalken 15 kap. har kommunen ansvar för att följande avfall inom kommunen samlas in och behandlas:

- Kommunalt avfall
- Avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar
- Latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar
- Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet

Kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte:

- Avfall från tillverkning
- Avfall från jord- och skogsbruk
- Avfall från fiske
- Avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
- Bygg- och rivningsavfall från verksamheter
- Uttjänta bilar

Insamlingssystemet

Insamlingssystemet för fastighetsnära insamling vid småhus och fritidshus utgörs av två kärl med fyra fack vardera för restavfall, matavfall, förpackningar och tidningar samt en liten behållare för batterier och glödlampor. I flerfamiljshus och gemensamhetslösningar kan den fastighetsnära insamlingen ske på olika sätt beroende på fastighetens förutsättningar, i Trollhättan erbjuds separata kärl, bottentömmande behållare eller fyrfackskärl.

Det finns en återvinningscentral på industriområdet Håjum, där hushåll får lämna följande avfallsslag:

Avfallstyp	Fraktioner
Bygg- och rivningsavfall	Gips, isolering; Glas, porslin, keramik, sanitet, kakel; Sten och betong, grus och tegel; Asbest
Brännbart avfall / energiåtervinning	Energiåtervinning (tom säck)
Träavfall	Trä och målat trä; Lastpallar
Farligt avfall	Farligt avfall; Aska; Invasiva arter; Tryckimpregnerat trä
Elavfall	Elektronik; Vitvaror; Kyl och frys
Materialåtervinning	Wellpapp; Metall
Biologiskt avfall / trädgårdsavfall	Ris och grenar; Trädgårdsavfall, fallfrukt, jord, gräs och löv
Textilier	Textilier
Återbruk	Återbruk
Grovavfall	Grovavfall
Böcker och papper	Böcker (pocketböcker och böcker med hård pärm)
Däck	Däck på fälg och däck utan fälg

Tabell 2. Avfallslag som kan lämnas på Trollhättans återvinningscentral.

Det finns en mobil återvinningscentral som besöker olika platser i kommunen enligt schema. Där kan hushåll lämna mindre mängder grovavfall och utvalda avfallsslag. Den mobila återvinningscentralen är ett komplement till den bemannade återvinningscentralen och gör det enklare för fler hushåll att lämna avfall nära sin bostad.

Produkter lämpliga för återbruk lämnas till secondhandbutiker eller annat forum för återanvändning. På den nya återvinningscentralen planeras sådana inlämningsmöjligheter.

Avfall från kommunens egen verksamhet

Kommunens verksamhetsavfall är sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter bland annat från skolor, äldreomsorg och kommunkontor.

Vidare tillkommer andra avfallstyper som slam från kommunala reningsverk, aska och rejekt från kommunal avfallshantering samt avfall som uppstår vid bygg- och anläggningsarbeten som utförs på uppdrag av kommunen.

För att hantera det avfall som kommunen ansvarar för bedrivs ett antal anläggningar som är nödvändiga för att förebygga och hantera avfallet.

Anläggning	Verksamhetsutövare	Avfallstyper
Trollhättan avloppsreningsverk, avloppsreningsanläggning	Trollhättan Energi AB	Avloppsvatten och avloppsslam.
Håjum återvinningscentral	Trollhättan Energi AB	Lagring som en del av insamling av icke-farligt och farligt avfall från hushållen

Tabell 3. Avfallsanläggningar som kommunen ansvarar för.

Avfall som kommunen inte ansvarar för

Företagens verksamhetsavfall ingår inte i kommunens renhållningsansvar. Tillsyn bedrivs av miljökontoret rörande företagens hantering av avfall. Både avseende hantering och sortering av avfallet hos företagen samt hur och av vem avfallet tas omhand. För vissa anläggningar svarar Länsstyrelsen för miljötillsynen.

Avfall med producentansvar

Förpackningsavfall

Producentansvaret för förpackningar regleras i förordning (2022:1274). Sedan 1 januari 2024 ansvarar kommunen för insamlingen av hushållens förpackningsavfall, medan producenterna fortsatt har det ekonomiska ansvaret och ersätter kommunen för kostnaderna. Senast 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd i hela kommunen för papper, plast, metall och glas.

I Trollhättan har Trollhättan Energi tagit över återvinningsstationer och anpassar löpande systemet i takt med utbyggnaden av fastighetsnära insamling. Vissa stationer behövs fortsatt för skrymmande förpackningar.

Från 2026 ska förpackningar samlas in på torg, parker och andra offentliga platser. Detta har genomförts i Trollhättan.

Däck

Producentansvaret regleras i förordning (SFS 2023:133). Producenter ansvarar för att däck samlas in och återvinns genom godkända insamlingssystem. Privatpersoner kan lämna däck på återvinningscentralen eller hos återförsäljare.

Elutrustning och batterier

Producentansvaret för elutrustning och batterier regleras i förordning (2014:1075) respektive (2008:834). För batterier har lagstiftningen dessutom uppdaterats på EU-nivå från augusti 2025, med utökade krav och nya kategorier, bland annat för batterier till elfordon. Producentansvaret innebär att producenterna ansvarar för att elavfall och batterier samlas in och tas om hand på ett miljömässigt korrekt sätt.

Elavfall samlas in via återvinningscentralen, butiker och andra insamlingssystem och transporteras vidare till godkända anläggningar. Batterier samlas in på motsvarande sätt via batteriholkar, återvinningscentralen och butiker.

Butiker som säljer elutrustning har en skyldighet att ta emot uttjänta produkter. Större butiker ska ta emot småelektronik (under 25 cm) utan krav på köp, medan övriga tillämpar principen "en mot en", vilket innebär att en gammal produkt kan lämnas i samband med köp av en ny.

Fiskeredskap i plast

Producentansvaret för fiskeredskap regleras i förordning (2021:1001) om producentansvar för fiskeredskap som innehåller plast. Producenterna ansvarar för att fiskeredskap samlas in och behandlas, i syfte att minska nedskräpning och spridning av plast i hav och vatten.

I Trollhättan tas fiskeredskap i plast emot på återvinningscentralen.

Textil (kommande)

Ett producentansvar för textilier är under införande inom EU och väntas träda i kraft i Sverige under 2027. Syftet är att producenterna ska få ett ekonomiskt ansvar för insamling, återanvändning och återvinning av textilier. Det är ännu inte beslutat hur systemet ska utformas i Sverige eller vilken roll kommunerna kommer att ha i den framtida insamlingen.

I Trollhättan samlas textilavfall sedan 2025 in separat på återvinningscentralen i enlighet med gällande lagstiftning. Hur insamlingen kommer att anpassas när producentansvaret införs är ännu inte känt.

Övriga producentansvar i Sverige

- Bilar (uttjänta fordon)
- Ballonger
- Läkemedel
- Vissa tobaksvaror med filter
- Våtserverter

Bilaga 2. Uppföljning av Avfallsplan 2013

Inledning

Avfallsplanen 2013 består av huvuddokumentet "Avfallsplan 2013–2020" (antagen 2013), en aktivitetsdel som antogs i uppdaterad version 2015 samt en plan för minskad nedskräpning antagen 2015. I aktivitetsdelen redovisades mål och aktiviteter miljömålsvis. En uppföljning av dessa redovisas nedan. Ansvarig förvaltning/bolag har redovisat underlag till uppföljningen.

Uppföljning av avfallsplanens mål

Målen i avfallsplanen utgår från år 2010 med 2020 som målfår.

Minska avfallsmängden

Mål till 2020 ska...	Så gick det:
den totala mängden avfall och avfallets farlighet per capita ha minskat jämfört med 2010	Den totala mängden avfall ökade fram till 2020, därefter har det dock minskat och ligger nu lägre per invånare jämfört med 2010. Från 413 kg/invånare (2010) till 378 kg/invånare (2025). Mängden insamlat farligt avfall har ökat, vilket kan bero på att felsorterat farligt avfall har minskat.
allt farligt avfall samt elektriskt och elektroniskt avfall samlas in	0,06 % farligt avfall och 0,20 % elavfall i restavfallet (plockanalys 2020). Dvs allt samlas inte in.
minskning av avfallsmängd finnas med i Trollhättans Stads upphandlingar	Detta har inte skett systematiskt
mängden mat som kasseras inom kommunens verksamheter ha minskat per serverad portion jämfört med 2010	Matavfallet mättes 2018 och har följts upp regelbundet från 2020. Under denna period finns en tydlig minskningstrend.
nedskräpningen utomhus på platser som allmänheten har tillträde till ha minskat per capita jämfört med år 2010	Vi städar mer men svårt att bedöma om det minskat eller ökat. Mätning har gjorts två gånger, 2015 och 2016. Målet bedöms dock positivt med hänsyn till den tydliga ökningen av insatser mot nedskräpning.
alla uttjänta fordon lämnas till auktoriserade bilskrotare och sanering och demontering av uttjänta fordon förbättrats	Miljökontoret gör tillsyn på bilskrotar.

insamlingen vara estetiskt tilltalande och ha god tillgänglighet och säkerhet för hushållen samt säkerställa en separat hantering av farligt avfall. Minst 90 % av hushållen ska vara nöjda med insamlingen.	Nöjdheten i avfallshanteringen både för villor och för lägenheter har gått från 88 % 2010 till 82 % 2020. Nöjdhet besök och tillgänglighet på ÅVC ligger på 98% (mättes inte 2010).
--	---

Öka återanvändningen

Mål till 2020 ska...	Så gick det:
återanvändningsgraden av rivningsavfall, vitvaror och sanitetsmöbler ha ökat jämfört med 2010.	Data saknas, fr o m 2023 ska bygg- och rivningsavfall i första hand återbrukas och återanvändas.
minst 50 % av invånarna uppge att de "handlar" begagnade och/eller återanvända varor.	Data saknas

Öka materialåtervinningen

Mål till 2020 ska...	Så gick det:
kvaliteten i den rötbara fraktionen (matavfallet) vara rättsorterad till minst 95 %.	Uppfylld, Enligt plockanalys 95–96%
minst 60 % av fosforföreningarna i avlopp utnyttjas som växtnäring. Minst hälften återförs till åkermark.	Delvis uppfyllt. 2020 hamnade 25 % (258 ton TS) av slammet på åkermark och 75 % (774 ton TS) gick till deponitäckning
inga förpackningar och returpapper finnas i restfraktion.	Andelen förpackningar och returpapper var 20 % 2020. Dvs målet uppfylls inte.
matavfallet (jämförbart avfall) från restauranger, storkök och butiker samlas in och rötas.	Ja, det samlas in.
förslag på platser för återvinningsstationer och andra anläggningar för avfallshantering tas fram.	Ny ÅVC planeras. Antalet ÅVS:er har dock minskat då FTI har valt att stänga stationer som blivit för stökiga.

Energiutvinning genom restfraktionen ska vara minimal

Mål till 2020 ska...	Så gick det:
kvalitén i restfraktionen vara rättssorterad till minst 95 %.	Kvaliteten på restfraktionen ligger i snitt ca 41% enligt plockanalys 2020 (FFH/Villa).
mängden i restfraktionen per capita minska jämfört med år 2010.	Mängden restavfall har minskat från 136 kg/person 2010 till 129 kg/person 2020. Ytterligare minskning till 112 kg/person har skett till 2025.

Deponering

Mål till 2020 ska...	Så gick det:
riskbedömning och ett kontrollprogram ha upprättats för samtliga nedlagda deponier.	Under 2021 togs en strategi förorenade områden fram. Strategin beslutades av Samhällsbyggnadsnämnden våren 2021. Miljökontoret prioriterar att jobba med de områden som har högst riskklass i Länsstyrelsen EBH – lista. Två deponier har kontrollprogram i dagsläget. I Trollhättan finns totalt 8 st kända deponier.

Uppföljning avfallsplanens aktivitetsdel

Minska avfallsmängden

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
Avfallets farlighet per capita ska minska och hanteras säkert.	4	Öka kunskapen om miljögifter genom information och bra insamlingssystem.	Fungerande insamlingssystem på ÅVC av farligt avfall.
	1	Minskning av avfallsmängd samt att beakta inköpets uppkomst av avfall och farlighet, finnas med i Trollhättans Stads upphandlingar.	Mål för matsvinn och mål för minskning av engångsprodukter i plast finns i Mål och resursplanen. På grund av pandemin har dock användningen av engångsprodukter ökat under mätningens gång (2019–2021)
	1,4,15	Forskning inom området för att påverka konsumtionsmönstret och uppkomsten av avfall i Trollhättan	Inget samarbete runt den frågan med Högskolan Väst. Samtal runt hållbar konsumtion pågår i olika grupper och nätverk.
	1,4,15	Arrangera seminarier i samverkan med	Detta görs på efterfrågan.

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
		näringslivskontoret med fokus på att minska avfallet.	
Allt farligt avfall samt allt elektriskt och elektroniskt avfall ska samlas in	1	Information. Bra insamlingssystem. Samlaren, Plockanalyser. Totalt ska mängden farligt avfall minska i hushållsavfallet.	Plockanalys 2020 visar att mängden farligt avfall i hushållens avfall ligger i snitt på <0.18% både i lägenheter och villor. År 2019 låg det på <0,25% så utfallet har blivit bättre med 0,07% på ett år.
	1	Kampanj för farligt avfall ska genomföras genom fastighetsnära hämtning två gånger per år.	Dålig uppslutning vid de tillfällen som erbjudits hushållen. Bra insamlingssystem på ÅVC.
	1,4,15	Samtliga anställda på kommunens förvaltningar och bolag ska utbildas i avfallshantering.	Har ej genomförts samlat för alla.
	1,4,15	Elever i Trollhättans kommun ska erbjudas lektionstillfällen om avfall.	Varje år träffar Trollhättan Energi AB skolelever i ÅK4 och informerar om avfall och förebyggande av avfall. Detta upphörde dock från 2025.
	1,4,15	Utbildning i avfallshantering bör erbjudas politiker med uppdrag i kommunfullmäktige.	På förfrågan så erbjuds detta.
	1	Hantering av farligt avfall i verksamheter ska följas upp vid tillsyn enligt Miljöbalken.	Ja detta sker löpande och ingår i tillsynen
Alla uttjänta fordon ska lämnas till auktoriserade bilskrotare och sanering och demontering av uttjänta fordon ska förbättras.	1,4,15	Följa upp att samtliga auktoriserade bilskrotare i kommunen lämnar in en återvinningsrapport varje år.	Ja detta sker löpande och ingår i tillsynen
	1,4,15	Fortsätta att bedriva tillsyn över bilskrotarnas demontering. Informera Länsstyrelsen i de fall man anser att auktorisationen ska återkallas.	Ja detta sker löpande och ingår i tillsynen
	1,4,15	Då illegala bilskrotor upptäcks ska åtalansmälan göras.	Om något olagligt uppmärksammas så görs en åtalansmälan.
Nedskräpningen utomhus på platser som allmänheten har tillträde till ska minska.	15	Arbeta för att ta fram ett förebyggande informationsmaterial om nedskräpning som riktar sig till vuxna, ungdomar och barn	Inget eget material har tagits fram men material finns genom samarbete med Håll Sverige Rent. Samt att vi har "föreningsstället", föreningar som mot ersättning städar i centrum på helger under sommarhalvåret.

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
		men även till fastighetsägare och näringsliv.	Trollhättans Energi AB har också insatser i skolan med eget informationsmaterial.
	15	Informera och synliggöra arbetet med ett Rent och Snyggt Trollhättan (ett Rent och inbjudande Trollhättan) bl.a genom att informera på hemsidan.	Genomfördes första åren efter avfallsplan med aktiviteter antogs. Se uppföljning december 2016.
	15	Synliggöra resultatet av renhållnings- och parkarbetet.	Gjorts ibland, se även uppföljning december 2016. Från jan 2023 börjar vi mäta mängder insamlat skräp vilket kommer göra det lättare att synliggöra.
		Minska frekvenser av markstädning utanför papperskorgar.	Markstädningen har ökat.
	15	Återkoppling mellan beställare och utförare kontinuerligt för att se till att det finns papperskorgar på rätt plats.	Ja, jobbat med och fortsätter jobba. Blivit mycket bättre. Och större papperskorgar
	4,15	Fortsatt bedriva tillsyn med avseende på nedskräpning.	Miljökontoret bedriver tillsyn med avseende på nedskräpning när klagomål om nedskräpning inkommer eller nedskräpning uppmärksammas.
	15	Se till att det finns mobila större behållare som kan placeras ut vid särskilda platser eller perioder.	Ja, dels Bigbelly (en typ av soptunna som rymmer mer och är uppkopplad så man bara behöver tömma när den säger till att den är full) som går att flytta. Containerar hyrs vid behov
	15	Synliggöra arbetsinsatserna och informationen avseende nedskräpning vid olika arrangemang när inte tillståndsansökan finns bl.a. skolavslutningar, cruising.	Nej, det görs inte.
	15	Samverka med fastighetsägare bl.a. AB Eidar Trollhättans bostadsbolag.	God kontakt med fastighetsägare. Trollhättan Energi AB erbjuder utkörning av containrar för vår- och höststädning av gårdar.
	15	Skriva renhållningsavtal med fastighetsägare.	Nej. Får inte sen 2019.
	15	Samverka med City Trollhättan föreningar och organisationer genom olika kampanjer.	Ja.
	15	Samverka med näringslivet bl.a. köpcentrum Överby om bra insamlingssystem.	Nej, det görs inte.
	15	Samverka med Polisen som bl.a. kan beivra överträdelser.	Ja bland annat i samband med cruising men det är svårt.

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
	15	Skriva avtal gällande Skolskog med skolor och förskolor specifikt om fokusområdet nedskräpning.	Ja. Skrivs om regelbundet då ny personal (i huvudsak lärare) i skolorna behöver veta om vad som gäller/hur det fungerar.
	15	Vid detaljplanearbete och i samband med bygglov ska förutsättningar skapas för en långsiktigt hållbar avfallshantering inom bostads-, industri- och fritidsområden m.fl.	I arbetet med detaljplaner tar man hänsyn till att avfallshanteringen ska fungera.
	1,15	Varje kommunal nämnd bär ett särskilt informationsansvar beträffande avfallshantering inom sina respektive områden.	Information om avfallshantering på hemsidan
Mängden mat som kasseras inom kommunens verksamheter ska minska med 25% per serverad portion.	1	Ta fram underlag/statistik över matavfallet samt informationsmaterial.	Matsvinnet har mättes första gången 2018. 2020 låg det på 19 % och 2022 på 13 %. (Andel av serverad mat som slängs). Därefter har skett ytterligare minskning av matsvinnet.
Insamlingen ska vara tilltalande, tillgänglig och säker.	1,15	Bra och säkert insamlingssystem.	Fler flerfamiljshus väljer att gå över till nedgrävda behållare, ger en mer tilltalande miljö och bättre utsortering av förpackningar och matavfall.
Insamlingen ska vara estetiskt tilltalande och ha god tillgänglighet och säkerhet för såväl hushållen som för utföraren samt säkerställa en separat hantering av farligt avfall. Minst 90 % av hushållen ska vara nöjda.	1,4,15	Gör det enkelt för hushållen att sortera avfall och bra information.	Genomförd enkätundersökning på ÅVC 2019 då nöjdheten var 98%.
	15	Antal klagomål från hushållen på avfallshanteringen ska minska.	Trollhättan Energi AB har infört ett system som tittar på att möjliggör en rättvis statistik som även minskar fel som kan uppstå i samband med insamlingen.
		Föregå med bra, säkra och estetiskt tilltalande soprum i såväl de kommunala	Finns ingen övergripande kartläggning över hur användarna uppfattar soprummen.

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
		fastigheterna som i de kommunala bolagens fastigheter.	
	1,4,15	Insamlingssystemet ska resultera i en materialkvalitet som kan avsättas på en återvinningsmarknad.	Sedan 2013 då vi införde separata kärl för matavfall och införandet av papperspåsen 2017 så har vi fått en bra matfraktion som håller en renhet på över 95%.
	1,15	Insamling och transporter av avfall ska optimeras med avseende på miljö, arbetsmiljö, kvalitet och ekonomi.	Vi har minskat transporterna av avfall från ÅVC, infört ett ruttsystem i våra sopbilar för att få en bättre överblick på våra körturer och på så sätt kan vi optimera körsträckorna och öka kvaliteten.
	1	Gemensamma ställen för hämtning av hushållsavfall ska prioriteras vid kommunal fysisk planering och godkännande av bygglov.	Ja, hänsyn tas till hämtning av avfall i all detaljplanering.
	15	Framtagning av anvisningar för utformning av avfallsutrymmen och aktiv rådgivning till fastighetsägarna.	Aktiva dialoger med fastighetsägare vid ombyggnationer eller nybyggnation.

Öka återanvändningen

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
Återanvändningsgraden av rivningsavfall, vitvaror och sanitetsmöbler ska öka jmf med 2010.	1	Utreda möjlighet till uppbyggnad av en återanvändarmarknad för rivningsavfall.	En sådan verksamhet har startats efter planperioden, dvs 2026.
	1	Arbeta för att en återanvändning av byggmaterial och vitvaror byggs upp.	Se ovan..
	1	Skapa förutsättningar till uppbyggnad av en återvinningsmarknad för rivningsavfall (bygg- och anläggningsarbeten), att på sikt bygga upp en återvinning av byggnadsmaterial.	Se ovan
Minst 50 % av invånarna ska uppge att de handlar begagnade varor och eller återanvänder varor.	1	Enkätundersökning. Extrafråga enkät vart tredje år.	Ingen enkätundersökning har gjorts.

Öka materialåtervinningen

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
Kvaliteten i den rötbara fraktionen (matavfall) ska vara rättssorterad till minst 95 %.	1	Informationskampanj, plockanalyser.	96–98% enligt plockanalys 2020 (FFH/Villa).
Minst 60 % av fosforföreningarna i avlopp ska utnyttjas som växtnäring. Minst hälften återförs till åkermark.	1	Återföring av fosfor innebär hushållning med ändliga resurser.	Delvis uppfyllt. 2020 hamnade 25 % (258 ton TS) av slammet på åkermark och 75 % (774 ton TS) gick till deponitäckning
Inga förpackningar och returpapper ska finnas i brännbar fraktion.	1	Informationskampanj, plockanalys.	Ca 38% enligt plockanalys 2020 (FFH/Villa).
	1	Senast 2015 ska kommunens avfallsinformation förbättras avseende symbolspråk.	Ja, se uppföljning december 2016.
	1	Information ska ges om avfallshantering vid miljökontorets tillsyner.	Tillsyn genomförs löpande.
	1	Förutsättningar ska finnas så att allt avfall inom producentansvarsförordningen kan källsorteras och omhändertas separerat från hushållsavfallet.	Hemsortering införs 2025-2027 och ersätter återvinningsstationerna rörande förpackningar
	1	Inget avfall som kan materialåtervinnas på ett för miljön och samhället positivt sätt ska förbrännas eller deponeras.	Ej möjligt att insamla allt, men utvecklingen har varit positiv.
Matavfallet (jämförligt avfall) från restauranger, storkök och butiker ska samlas in och rötas.	1	Öka biogasproduktionen ur matavfall genom bra insamlingssystem och bra information.	Matavfall samlas in.
Ta fram förslag på platser för återvinningsstationer och andra anläggningar för avfallshantering.	1,4,15	Detaljplanearbete. Utredda behovet av fler återvinningsstationer i Trollhättans kommun. Vid avsaknad av återvinningsstation i närområdet (400–500 meter) ska en station upprättas.	Inaktuell. Hemsortering ersätter ÅVS under perioden 2025-2027.

Energiutvinning

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
Kvaliteten i restfraktionen ska vara rättssorterad till minst 95 %.	1	Infokampanj, plockanalyser	Enligt plockanalys 2020 (FFH/Villa) ligger kvaliteten på restfraktionen i snitt ca 41%.
Mängden i restfraktionen ska minska per capita med 20 %.	1	Infokampanj, plockanalyser.	Mängden restavfall har ökat med 780 ton jämfört 2015 med 2020 ca. 11%.

Deponering

Mål	Miljö-mål	Aktiviteter	Uppföljning/kommentar
Tillse att riskbedömning och kontrollprogram upprättas för samtliga nedlagda deponier.	4		Två deponier har kontrollprogram i dagsläget. I Trollhättan finns totalt 8 st kända deponier. Under 2021 togs en strategi förörenade områden fram. Strategin beslutades av Samhällsbyggnadsnämnden våren 2021. Miljökontoret prioriterar att jobba med de områden som har högst riskklass i Länsstyrelsen EBH – lista.
	4	Munkebotippen ska vara sluttäckt innan 2017.	Munkebotippen är sluttäckt 2019 och uppföljande mätningar sker i enlighet med kontrollprogram.

Bilaga 3.

Nedlagda deponier i Trollhättan

I Trollhättan finns sju kända nedlagda kommunala avfallsdeponier. Kommunstyrelsens förvaltning har ansvar för kontroll och uppföljning av dessa. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för miljötillsynen.

Nedlagda deponier redovisas i tabellen med objektsnamn, fastighetsbeteckning och MIFO-klass.

MIFO-klassning (Metodik för inventering av förorenade områden) är en nationell metod för riskklassning av förorenade områden. Det finns fyra riskklasser:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

Objekt	Fastighet	Riskklass enligt MIFO
Munkebo	Edsvid-Munkebo 2:1	2
Svenäcker	Svenäcker 2:7	3
Hedeäng	Stallbacka 2:1	2
Torpa	Torpa 3:34	3
Upphärad	Stora Boda 1:11 (Stora Björndalen)	3
Sjuntorp	Fors 1:1	2
Norra Björke	Repelsbo 1:1	3

Tabell 4. Nedlagda deponier i Trollhättan

Bilaga 4.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Bakgrund och bedömning

Om genomförandet av avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska, enligt 6 kap. 3 § miljöbalken, en strategisk miljöbedömning genomföras. Syftet med en strategisk miljöbedömning är att säkerställa att planen utformas på ett sådant sätt att den främjar hållbar utveckling genom att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande. Kommunen ska enligt 6 kap. miljöbalken 5 och 6 §§ undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

För att bedöma om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan har en undersökning genomförts (detta dokument). Bedömningen har gjorts att ett genomförande av planen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utifrån följande punkter:

- Genomförandet av planen omfattar inte en verksamhet som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.
- Planen anger inga förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) eller bilagan till förordningen som antas medföra en betydande miljöpåverkan.
- Inga omständigheter har identifierats som talar för en betydande miljöpåverkan. Se utökat resonemang under kapitlet *Undersökning om avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan*.

En tillståndsansökan enligt kap 9 miljöbalken gällande nyetablering av återvinningscentral inlämnades i maj 2023 till Länsstyrelsen i Västra Götaland. Inför ansökan genomfördes ett undersökningssamråd. Länsstyrelsen beslutade 2022-12-16 (551-39873-2022) att den ansökta verksamheten inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planen bedöms inte ange förutsättningar för verksamheter på ett sådant sätt att det påverkar möjligheten för verksamhetsutövare att söka och få tillstånd enligt miljöbalken.

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Västra Götaland och i ett yttrande daterat 2023-08-17 skriver Länsstyrelsen att de delar kommunens bedömning att avfallsplanen ej kan antas medföra betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen skriver vidare att de är positiva till planens omfattning och punkter.

Trollhättans stad
Gärdhemsvägen 9, 461 83 Trollhättan

Telefon: 0520-49 50 00

Epost: kontaktcenter@trollhattan.se

Webb: www.trollhattan.se

Trollhättans Stad